

גמי שבת קכח :-קכט.

ומילדין את האשה בשבת וקורין לה חכמה ממקום למקום ומחללין עליה את השבת וקושרין את הטיבור רבי יוסי אומר^[כ] אף חותכין^[כ] וכל צרכי מילה

מקרבא :^[כ] מילדין את האשה וכו': מכדי תנא ליה מילדין את האשה וקורין לה חכמה ממקום למקום ומחללין עליה את השבת לאתווי מאי לאתווי הא דתנו רבנן ב ² אם היתה צריכה לגר חבירתה מדלקת לה את הנר ואם היתה צריכה לשמן חבירתה מביאה לה שמן ביד ואם אינו ספק ביד מביאה בשערה ואם אינו ספק בשערה מביאה לה בכלי אמר מר אם היתה צריכה לגר חבירתה מדלקת לה את הנר פשיטא ל ² לא צריכא בסומא מהו דתימא כיון דלא חזיא אסור קא משמע לן איתובי מיתבא דעתה סברא אי איכא מידי חזיא חבירתא ועבדה ל^י: אם היתה צריכה לשמן וכו': ו ² תיפוק ליה משום סחיטה רבה ורב יוסף דאמרי תרווייהו אין סחיטה בשיער רב אשי אמר אפי' תימא יש סחיטה בשיער מביאה לה בכלי דרך שערה ו ² דכמה דאפשר לשנויי משנינן אמר רב יהודה אמר שמואל חיה כל זמן שהקבר פתוח בין אמרה צריכה אני בין לא^י אמרה צריכה אני מחללין עליה את השבת נסתם הקבר בין אמרה

עטרת ניקטת עטרת נטיש ושהו

דבקונטרס פי' התם נתיימו אנן אימינא ע"י נכרי וכן פירש ר"ח לכן יש לפרש דלביי ורעא ולאמרי לה מר אמר חדא ומר אמר חדא ולא פליגי וכולשו קיימו כנהדעי^[כ]:

מי

שבעה ואמרי לה שלשים אמרי נהרדעי לחיה ג' ז' ול' ג' בין אמרה צריכה אני ובין אמרה לא^י צריכה אני מחללין עליה את השבת ז' אמרה צריכה אני מחללין עליה את השבת אמרה לא צריכה אני אין מחללין עליה את השבת ל' אפי' אמרה צריכה אני אין מחללין עליה את השבת אבל עושין ע"י ארמאי ו ² כדרב עולא בריה דרב עילאי דאמר כל צרכי חולה נעשין ע"י ארמאי בשבת^[כ] וכדרב המנונא דאמר רב המנונא ו ² דבר שאין בו סכנה ו ² אומר לנכרי ועושה אמר רב יהודה אמר שמואל לחיה ל' יום למאי הלכתא

תורת היולדת להר"י זילברשטיין

שאלה:

ג. לפעמים עלול המלוח להשאר כל השבת ללא מזון, אם לא יביאם עמו מהבית. כיצד יטלטל המזון למכונית אם אין עירוב?

תשובה:

אם יש נכרי יש לבקש ממנו להוציא את המזון לשבת מהבית למכונית, ומהמכונית לבית החולים^[ח]. אין נכרי, מותר להוציא מהבית למכונית מבלי לעצור באמצע בכרמלית (ברחוב), ובהגיעו לביה"ח אפשר שוב להוציא מהמכונית לבית חולים מבלי לצבור באמצע. ומה טוב, אילו יוציא את המזון ביד^[ו] המוציאה הפצעים חייננים ליולדת (כגון כרטיס לידה), או בשנינו כגון על הראש^[ו], או כגנרירה על הארץ כשהמשא מועט, ודוקא בלא לעצור באמצע.^ואם צריך להוציא את המזון חוץ לתחום, יפקיר את המזון לפני שבת.

דיני יולדת בשבת

נערך ע"י יחזקאל הרטמן

מגן אברהם

ש"א והחללין עליה השבת. ולכן כשנגיע לחדש תשע"ז זמין הכל מערב שבת, שלא יחללו שבת (ספר חסידים סימן (תמכ"ט) [מתנה]: **ב** אפילו היא סומא. מהו דתימא כיון דלא חייל אסור, קא משמע לן יחידי מיתבא דעתה, סברה אי איכא מידי חייל חבירתה ועבדה לי (גמרא שנת קמ"ג). וקשה, יאמרנו דפניה שהדליקו הנר ומתכוון דעתה, ואפשר דמכל מקום היא רואה מראה נר. יג ² אי נמי, מוכל לנסות להלכות להס אנצט או שמים אם ידעו. ומכל מקום ז"ע למה לי טעמא דמתבא דעתא, הלא צריכס להדלקת הנר לראות מה שצריכה: **ג** משנין. ואפילו למאן דלאמר קיימן ש"ס ספק י"ב דלא ציינון שינוי, הכא שאני מפני שכאז היוולדת דברים טעניים הם, ואין אחת מאלף מהם מתמם לידה, לפיכך הסמיכו לשנות (מגיד משנה

טורי זהב

(ב) נקראת יולדת לחלל. נראה לי שזה לענין הדברים אשר אפשר לעשותם כאן בלי עיכוב, על כן אין מחללין שבת כזו כי אם אחר שיהיה אחד מאלו. אבל לענין קריאת הכמה לא שיימי שיעורים הללו, דהס קרובים ללידה יומר משיעור ביאת הכחמה, אלא משעה שמרגשת קצת אפילו כספק מותר נקריאטה, כן נראה לי מלד הסכנא, ואין לריך לראייה נזה: **(ג)** או משעה

משנה ברורה

א (א) ומחללין.

ולכן מן הראוי לאשה שהגיעה לתודש תשע"ז, להזמין בכל ערב שבת כל הדברים הנצרכים לה, דשמו יודמן לידתה בשבת, ולא תצטרך לחלל שבת [ס"ח סימן תתנח]: **(ב)** מקום למקום. ואפילו **(ב)** מחוץ לתחום:

עז. נהג המסיע חולה שבסכנה לבית החולים הנמצא מחוץ לתחום (אלפיים

אמה מן הבית האחרון של העיר), אם אין הזמן דוחק לו, ישתדל להוציא תחילה מן המכונית את כל המטלטלין (אפילו שאינם כבדים) שאינם שייכים לנהיגה ואינם הכרחיים לנסיעה או לחולה (אם אמנם יש עירוב במקום חנית המכונית), כדי שלא יוציאם אל מחוץ לתחום (קט"ו).

ואם יש עירוב במקום היציאה, מותר לנהג לקחת עמו אוכל, לא רק עבור החולה שבסכנה, אלא גם בשביל עצמו (קט"ו), אף אם יסע דרך מקום שאין בו עירוב ואסור לטלטל בו (קט"ו), ואפילו אם יסע אל מחוץ לתחום (קט"ו) וכדלהלן. ואם הוא דואג, שמא לא יהיו לו ולחולה תלית ותפילין למחרת היום, מותר לקחת אותן ולהכניסן למכונית (קט"ג).

אם אין עירוב במקום היציאה, אין להעביר אוכל בשביל הנהג מן הבית למכונית (קט"ו). ובשעת הצורך, אם אין המקום ההוא רשות הרבים גמורה, וכדלעיל פרק יז סעיף ג, מותר לנהג לצרף את האוכל שלו לזה של החולה ולהוציא שניהם ביחד (קט"ו). וכדין האוכל, כך גם לגבי תלית ותפילין, וכנ"ל. ואם אין עירוב סביב בית החולים, הרי על הנהג לאכול את האוכל שלו במכוניתו (במידה שעצם הכניסה והשהות במכונית לא גורמים שום חילול שבת), ואל לו להוציאו ממנה.

^[ח]ה"ח פליגי סי' א ו-ב. (קט"ו) כי הרי המכונית עצמה היא ה"ח. עיין במנחת שלמה ח"א סי' טו, וע"ש ראיותיו, והוא מטיף, דהואיל ודייקי רבנן בלישנא ואמרי דבהבמה והכלים כגילי הבעלים, אפשר דאיתוין לעולם תלוי בבעלים, ולא אסור להוציאם אם כי במקום שגם הבעלים אינם יכולים ללכת, אבל כל שהוא עצמו מותר משום ספקו^וג או ברובנן משום כבוד הבירות, גם ממתו נגזר אחריו ושירי, ...ואפשר דהאי כללא אינו דוקא בכגדיו שהוא לבוש כהם אלא כל ממתו נגזר אחריו, ובכל מקום שהוא חולץ, גם וכושו חולץ אתו, ע"ש דר"ע דברב. אך כל זה רק לענין תחומין, אבל לא לענין אסור טלטול כשאין עירוב. (קט"ו) עיין במתנה ישאל הגבאי

שולחן ערוך אורח חיים

סימן ש"א

דיני יולדת בשבת. וכו' י"א סעיפים:

א ו ² יולדת היא כחולה שיש בו סכנה **א** ^(א) ומחללין עליה השבת לכל מה שצריכה קורין לה א ² חכמה ממקום למקום ומילדין [הגה] אומה ^(ב) ^(ג) ומדליקין [לה] ^(ד) נר **(א)** ב ² אפילו היא סומא ו ² ומכל מקום ככל מה שיכולין לשנות **ג** משנין כגון אם צריכים להביא לה כלי מביאו לה חברתה ^(ה) תלוי בשערה וכן כל ^(ו) **ביוצא בזה:**

ג י ² **(ב)** נקראת יולדת לחלל עליה שבת משתשב על המשכר **(ג)** או משעה שהדם שותת ויורד **(ד)** או משעה שחברותיה נושאות אותה כורעותיה שאין בה כח להלך כיוון שנראה ^(ו) אחד מאלו מחללין עליה את ^(ז) **השבת:**

ד י ² ^(ח) ^(ט) כל ז' שלשה ימים הראשונים **(ה)** אפילו ח ² אמרה אינה צריכה ^(י) מחללין עליה את השבת משלשה ועד שבעה ^(יא) אמרה איני צריכה י ² אין מחללין מכאן ואילך אפילו ² אמרה צריכה אני ^(יב) אין מחללין עליה אלא הרי היא עד שלשים יום כחולה ^(יג) **שאר בו סכנה:**

^(יד) **שאר בו סכנה:**

א (א) ומחללין. ולכן מן הראוי לאשה שהגיעה לתודש תשע"ז, להזמין בכל ערב שבת כל הדברים הנצרכים לה, דשמו יודמן לידתה בשבת, ולא תצטרך לחלל שבת [ס"ח סימן תתנח]: **(ב)** מקום למקום. ואפילו **(ב)** מחוץ לתחום:

עז. נהג המסיע חולה שבסכנה לבית החולים הנמצא מחוץ לתחום (אלפיים

אמה מן הבית האחרון של העיר), אם אין הזמן דוחק לו, ישתדל להוציא תחילה מן המכונית את כל המטלטלין (אפילו שאינם כבדים) שאינם שייכים לנהיגה ואינם הכרחיים לנסיעה או לחולה (אם אמנם יש עירוב במקום חנית המכונית), כדי שלא יוציאם אל מחוץ לתחום (קט"ו).

ואם יש עירוב במקום היציאה, מותר לנהג לקחת עמו אוכל, לא רק עבור החולה שבסכנה, אלא גם בשביל עצמו (קט"ו), אף אם יסע דרך מקום שאין בו עירוב ואסור לטלטל בו (קט"ו), ואפילו אם יסע אל מחוץ לתחום (קט"ו) וכדלהלן. ואם הוא דואג, שמא לא יהיו לו ולחולה תלית ותפילין למחרת היום, מותר לקחת אותן ולהכניסן למכונית (קט"ג).

אם אין עירוב במקום היציאה, אין להעביר אוכל בשביל הנהג מן הבית למכונית (קט"ו). ובשעת הצורך, אם אין המקום ההוא רשות הרבים גמורה, וכדלעיל פרק יז סעיף יז סעיף ג, מותר לנהג לצרף את האוכל שלו לזה של החולה ולהוציא שניהם ביחד (קט"ו). וכדין האוכל, כך גם לגבי תלית ותפילין, וכנ"ל. ואם אין עירוב סביב בית החולים, הרי על הנהג לאכול את האוכל שלו במכוניתו (במידה שעצם הכניסה והשהות במכונית לא גורמים שום חילול שבת), ואל לו להוציאו ממנה.

^[ח]ה"ח פליגי סי' א ו-ב. (קט"ו) כי הרי המכונית עצמה היא ה"ח. עיין במנחת שלמה ח"א סי' טו, וע"ש ראיותיו, והוא מטיף, דהואיל ודייקי רבנן בלישנא ואמרי דבהבמה והכלים כגילי הבעלים, אפשר דאיתוין לעולם תלוי בבעלים, ולא אסור להוציאם אם כי במקום שגם הבעלים אינם יכולים ללכת, אבל כל שהוא עצמו מותר משום ספקו^וג או ברובנן משום כבוד הבירות, גם ממתו נגזר אחריו ושירי, ...ואפשר דהאי כללא אינו דוקא בכגדיו שהוא לבוש כהם אלא כל ממתו נגזר אחריו, ובכל מקום שהוא חולץ, גם וכושו חולץ אתו, ע"ש דר"ע דברב. אך כל זה רק לענין תחומין, אבל לא לענין אסור טלטול כשאין עירוב. (קט"ו) עיין במתנה ישאל הגבאי